

Årsrapport 2021

Socialtjänstinspektörer

start.stockholm

Årsrapport 2021
Socialtjänstinspektörer

Dnr: 3.4.1-611/2021

Utgivningsdatum: Februari 2022

Utgivare: Socialförvaltningen

Kontaktperson: Anna Forsström och Carolina Morales

Sammanfattning

Under 2021 genomfördes kvalitetsgranskningar avseende handläggning av barn 0-12 år, vilka omfattade stadsdelsförvaltningarna Bromma, Enskede-Årsta-Vantör, Hässelby-Vällingby, Kungsholmen, Norrmalm, Skärholmen och Spånga-Tensta. Sammanlagt granskades 152 slumpvis utvalda barns ärenden. Tidsperioden som granskades var 2020-2021.

Granskningen visade bland annat att förhandsbedömningar skedde inom lagstadgad tid medan utredningstiderna behöver följas upp vid några stadsdelsförvaltningar. Det framkom vidare att barnets situation i skolan uppmärksammas i en majoritet av ärendena men att fokus tydligare bör ligga specifikt på kunskapsresultaten. Vidare visade granskningen att barn gjordes delaktiga i hög grad i början av processen och gavs möjlighet att uttrycka sin åsikt om det utredningen gällde. Längre fram i processen mattades dock barnets inflytande av, vilket är ett tydligt utvecklingsområde.

Under året har även uppföljning genomförts avseende kvalitetsgranskning om familjevård från 2020 vid stadsdelsförvaltningarna Farsta, Hägersten-Älvsjö och Norrmalm/Östermalm. I uppföljningen framkom att de granskade stadsdelsförvaltningarna bland annat har arbetat med resultaten genom att säkerställa att placerade barns hälsa följs upp systematiskt. Stadsdelsförvaltningarna har också utvecklat rutiner för att genomförandeplaner ska upprättas i placerade barns ärenden.

Uppföljning av kvalitetsgranskning från 2020 om ekonomiskt bistånd till tillfälligt boende vid Hässelby-Vällingby, Skarpnäck, Skärholmen och Södermalm har också genomförts. I uppföljningen framkom bland annat att enheterna säkerställt rutiner för nödprovning och även att fokus legat på att utveckla och samordna arbetet med brukare som har komplexa behov och svårare psykosocial problematik.

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	5
Granskningar under 2021	6
Kvalitetsgranskning handläggning av barnärenden 0-12 år	6
Granskningsresultat	6
Analys	10
<i>Trygghet och säkerhet</i>	<i>10</i>
<i>Självbestämmande och integritet</i>	<i>11</i>
<i>Kunskapsbaserad verksamhet</i>	<i>11</i>
<i>Helhetssyn och samordning</i>	<i>11</i>
<i>Effektivitet och tillgänglighet</i>	<i>12</i>
Uppföljning	12
Familjevård	12
Ekonomiskt bistånd	13
Slutord	15
Planering 2022	15

Inledning

Stockholms stads socialtjänstinspektörer har till uppgift att granska stadens verksamheter inom individ- och familjeomsorgen, med avseende på kvalitet och rättssäkerhet för den enskilde. Arbetet utgår från lagstiftning, förordningar och föreskrifter liksom stadens riktlinjer inom området. Granskningar genomförs utifrån en framtagen granskningsmodell som bygger på de kvalitetskriterier Socialstyrelsen och Sveriges kommuner och regioner (SKR) tagit fram.¹ Uppdraget har ett generellt brukarperspektiv. En årsrapport avges till socialnämnden och kommunstyrelsen.

Att bevaka likställigheten över staden samt sprida goda exempel är en viktig del av granskningarna, i syfte att stödja verksamheternas utvecklings- och kvalitetsarbete. Jämställdhet mellan könen och barnperspektiv ska i möjligaste mån belysas och lyftas fram.

I Socialtjänstlagen (SoL) finns kvalitetsparagrafer. Av 3 kap 3 § SoL framgår:

”Insatser inom socialtjänsten skall vara av god kvalitet. För utförande av uppgifter inom socialtjänsten skall det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Kvaliteten i verksamheten skall systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras”.

Socialtjänsten styrs av lagstiftning och nationella styrdokument. Som komplement till dessa behövs områden som knyter an till lagstiftningen. Enligt Socialstyrelsen och SKRs definition är god kvalitet när tjänsterna svarar mot de mål som beslutats, samt när tjänsterna

- bygger på respekt för människors självbestämmande och integritet
- utgår från en helhetssyn, är samordnade och präglas av kontinuitet
- är kunskapsbaserade och effektivt utförda
- är tillgängliga
- är trygga och säkra, och präglas av rättssäkerhet i myndighetsutövningen²

¹ Handbok för utveckling av indikatorer, För god vård och omsorg, Socialstyrelsen 2014.

²<http://www.socialstyrelsen.se/indikatorer/godvardochomsorgsocialtjansten>.

Granskningar under 2021

Granskningsarbetet i årets granskningar planerades utifrån en granskningsmodell som dels bygger på lagstiftningens bestämmelser om god kvalitet inom socialtjänsten och dels på de kvalitetsområden som utformats av Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR):

- Trygghet och säkerhet
- Självbestämmande och integritet
- Tillgänglighet
- Helhetssyn och samordning
- Kunskapsbaserad verksamhet
- Effektivitet

Kvalitetsgranskning handläggning av barnärenden 0-12 år

Aktuellt granskningstema valdes ut då IVO återkommande belyser brister i den sociala barnvården.³ Granskningens syfte är att se över hur handläggningen överensstämmer med lagstiftningens intentioner samt om olika stadsdelsförvaltningar tillämpar lagstiftningen på ett likställt sätt. Granskningen omfattade under våren stadsdelsförvaltningarna Bromma, Enskede-Årsta-Vantör, Kungsholmen, Spånga-Tensta och under hösten Hässelby-Vällingby, Norrmalm och Skärholmen.

Granskningsresultat

Sammanlagt granskades totalt 152 ärenden som avsåg barn 0-12 år. Tidsperioden som granskades var 2020-2021. Vidare hölls en intervju med ledning och socialsekreterare vid respektive enhet. Utöver detta genomfördes intervju med organisationen Maskrosbarn.

I materialet ingick hälften flickor och hälften pojkar. Åldersfördelningen var ganska jämn mellan 0-12 år men en majoritet av barnen var i skolålder. 87 av 152 barn hade varit föremål för tidigare barnavårdsutredning, 26 av dem avslutades med insats. Ungefär en fjärdedel av barnen hade diagnosticerad neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Skola/förskola var bland de främsta anmälarna och våld i hemmet var bland de främsta anmälningsorsakerna.

³ Inspektionen för Vård och Omsorg (2021) Vad har IVO sett 2020

Vad gäller dokumentationen hölls tiden för förhandsbedömning och det fanns korrekta skyddsbedömningar i en majoritet av ärendena. Utredningstiden om fyra månader hölls i 76 % av ärendena, där några stadsdelsförvaltningar hade större bortfall. I endast ett ärende hade strukturerade bedömningsinstrument använts, vid Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning. I drygt 30 % framgick av dokumentationen att olika Signs of safety-verktyg använts.

Handläggning	Bromma (n=20)	EÅV (n=20)	Kungs- holmen (n=20)	Spånga- Tensta (n=20)	Hässelby- Vällingby (n=24)	Norrmalm (n=24)	Skärholmen (n=24)	Total (n=152)
Utredning inleds inom 14 dgr	18	20	19	20	24	24	24	149
Skydds-bedömning	20	19	20	19	24	24	24	150
Utredning klar inom 4 mån	16	15	18	15	18	24	9	115
Bedömnings-instrument/ SofS	3	7	7	8	9	6	8	48

Vad gäller ärendena som rörde misstänkt våld mot barnet hade polisanmälan gjorts i ungefär 33 %. I de fall där polisanmälan inte gjordes fanns sällan en motivering/beslut till varför. Generellt rörde ärendena som ej polisanmälades vaga uppgifter och inte grovt våld.

Intern samverkan skedde i hög grad med andra enheter, då andra enheter fanns med, såsom till exempel missbruk eller Relationsvårdsteamet. Det var dock många föräldrar som hade egna svårigheter men inte hade kontakt för egen del på andra enheter. Gällande extern samverkan syntes det med BUP i drygt hälften av ärendena där barnpsykiatrien fanns med. Trots den höga andelen av barn med NPF var Habiliteringen inte med i mer än något enskilt ärende. I 42 % av ärendena där en SIP var möjlig hade en sådan genomförts. Vid så gott som alla SIP var skolan inbjuden.

I en majoritet av ärendena där anmälan kom från skola/förskola hade återkoppling skett till skolan om huruvida utredning inleddes. I ungefär tre fjärdedelar av ärendena där barnet gick i förskola/skola utreddes hur det gick för barnet i förskolan/skolan, genom utredande samtal eller konsultationsdokument. I utredningarna lades generellt mer fokus på den sociala situationen och på barnets beteende i skolan än på barnets skolresultat.

Skola	Bromma (n=20)	EÅV (n=20)	Kungs- holmen (n=20)	Spånga- Tensta (n=20)	Hässelby- Vällingby (n=24)	Norrmalm (n=24)	Skärholmen (n=24)	Total (n=152)
Utredet hur det går för barnet i förskola/ skola	10	13	15	16	19	18	17	108
Konsulta- tion med förskola/ skola	9	11	17	17	18	16	16	104
Barnet går ej i skola/ förskola	3	2	1	2	0	2	1	11

I drygt hälften av ärendena hade barnets situation i skolan vägts in i socialtjänstens bedömning som en risk- eller skyddsfaktor.

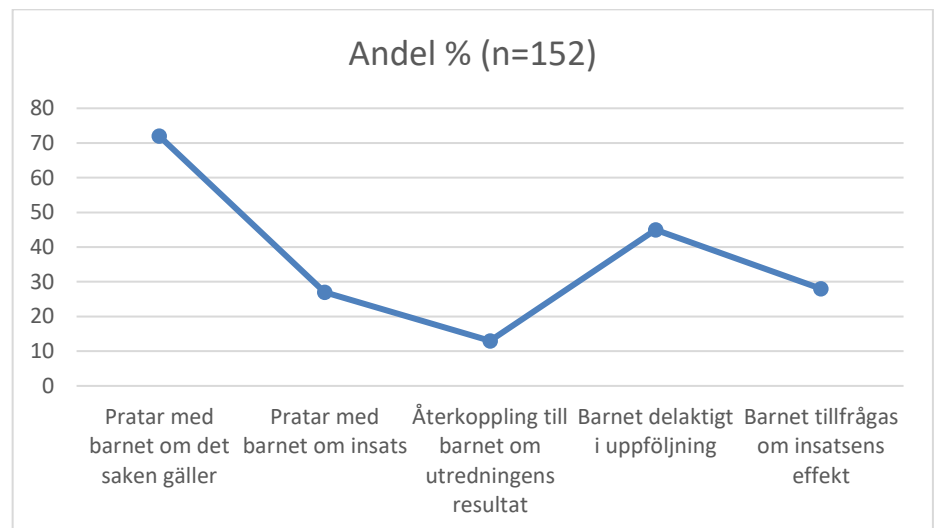
Förskole/ skol- situationen vägs in i bedömning	Bromma (n=20)	EÅV (n=20)	Kungs- holmen (n=20)	Spånga- Tensta (n=20)	Hässelby- Vällingby (n=24)	Norrmalm (n=24)	Skärholmen (n=24)	Total (n=152)
Ja	6	8	8	11	15	15	14	77
Nej	10	10	11	6	9	7	9	62
Barnet går ej i skola/ förskola	4	2	1	3	0	2	1	13

Insats föreslogs i 58 % av de granskade ärendena, i flest ärenden vid Hässelby-Vällingby, Skärholmen och Spånga-Tensta stadsdelsförvaltningar. Det fanns uppdrag/beställningar till utförarna i en majoritet av ärendena. I cirka 90 % av ärendena gavs insats enligt SoL, resterande enligt LVU. Den absolut vanligaste insatsen var familjebehandling. Vid varje stadsdelsförvaltning fanns några ärenden som avslutades utan insats men med kvarstående oro, möjligheten att följa upp ärendet enligt 11 kap § 4 a användes endast i ett fall, i Kungsholmens stadsdelsförvaltning.

I de fall barnet hade en problematisk skolsituation syftade insatsen uttalat, helt eller delvis, till att stabilisera skolsituationen i knappt hälften av ärendena, mest vid Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning. Vid uppföljning av insatsen nämndes skolsituationen ibland, dock inte genomgående i ärendena.

I den absoluta majoriteten av ärendena hade socialsekreteraren pratat med barnet om det oron handlade om, i högst grad vid Hässelby-Vällingby, Kungsholmen och Skärholmen. Ofta användes

olika samtalsstödjande metoder för att anpassa och stärka barnets förutsättningar att delta. När samtal inte kunde genomföras på grund av låg ålder eller funktionsnedsättning hade socialsekreteraren i de allra flesta fallen träffat och observerat barnet. Barns delaktighet minskade påtagligt under socialtjänstens process, bland annat avseende att återkoppla till barnet om utredningens resultat.

Vid intervjuerna med ledning och socialsekreterare lyftes bland annat vid flera stadsdelsförvaltningar att praktiskt ”hands on-stöd” av socialpedagogisk karaktär behövs i högre grad, för de familjer som har svårare att tillgodogöra sig familjebehandling. Flera enheter uttryckte stort intresse för utbildning i EARL 20B, med syfte att tidigt identifiera barn med hög risk för normbrytande beteende.

Alla enheter uppgav att förskola och skola regelmässigt konsulteras i utredningar och att barnets skolsituation vägs in i utredningens bedömning, som en skydds- eller riskfaktor. Flera enheter beskrev att samverkan med skolan ibland är svår beträffande ”hemmasittare” och att huvudmännens olika ansvar behöver tydliggöras.

Så gott som alla enheter beskrev omfattande arbete för att öka barns delaktighet men att delaktighet genom hela ärendekedjan är ett utvecklingsområde. Arbetsbelastning och brist på tid beskrevs som försvårande faktorer i detta. Dessa faktorer beskrevs också, tillsammans med hög personalomsättning, som hinder för att kunna arbeta utifrån ett långsiktigt helhetsperspektiv.

Vid intervjun med Maskrosbarn framkom att deras erfarenhet utifrån de ungdomar som de möter är att dessa varken kommer till tals eller är delaktiga i så hög grad som man kan önska. Det är viktigt att inte använda barnens ålder som ett hinder i delaktigheten utan då behöver man anpassa *hur* barnen kan göras delaktiga.

Hur lyckad insatsen blir beror enligt Maskrosbarn till stor del bland annat på hur tiden innan insats har varit, har man blivit lyssnad på under utredningen leder det enligt forskning till en mer relevant insats. Har barnet inte varit med i processen blir det ofta sämre. Ofta är barnet/den unges uppfattning att insatsen är riktad till deras föräldrar och inte till dem själva och ofta ligger det på föräldrar att informera barnen om insatsen. Om inte barnen får information om insatsen och processen så kan det upplevas väldigt oförutsägbart för barnen.

Analys

Granskningarna har haft ett jämställdhetsperspektiv genom att samtliga variabler har granskats uppdelat på kön, för att på så sätt kunna hitta eventuella omotiverade skillnader mellan flickor och pojkar. I materialet ingick hälften flickor och hälften pojkar. Granskningarna visade generellt inga påtagliga skillnader i handläggningen utifrån kön. Den enda distinkta skillnaden som framträdde var att pojkar i betydligt högre grad än flickor hade en NPF-diagnos, vilket överensstämmer med befintlig kunskap om att autismspektrumtillstånd är vanligare hos pojkar samt att fler pojkar än flickor får ADHD-diagnos i barndomen.⁴

De sammanfattande synpunkterna redovisas nedan utifrån de kvalitetsområden som ingår i Socialstyrelsens definition av god kvalitet.

Trygghet och säkerhet

I den absoluta merparten hade förhandsbedömningarna genomförts inom lagstadgad tid och relevanta skyddsbedömningar fanns. Utredningstiden hölls i merparten av ärenden vid de flesta stadsdelsförvaltningar, med enstaka större bortfall som behöver följas upp lokalt. Möjligheten till uppföljning vid kvarstående oro enligt 11 kap § 4 a användes endast i ett fall, socialtjänstinspektörerna uppfattade utifrån vad som framkom i ärendena att detta verktyg torde kunnat användas i något ytterligare fall med stor kvarstående oro, vid samtliga stadsdelsförvaltningar.

⁴ www.kunskapsguiden.se

Självbestämmande och integritet

I merparten av det granskade materialet gjordes barn delaktiga i början av processen och gavs möjlighet att uttrycka sin åsikt om det utredningen gällde. Längre fram i processen mattades barnets inflytande tydligt av; få barn gavs inflytande avseende eventuell insats och återkoppling avseende utredningens resultat. Vid intervjuerna bekräftade enheterna att de inte alltid lyckas tillvarata barnets röst genom hela processen, bland annat med anledning av tidsbrist och inflödet av nya ärenden som måste prioriteras. Det är viktigt att socialsekreterarna har utrymme att säkerställa barnets inflytande genom hela ärendets gång, eftersom relevant stöd och skydd till barnet också kan vara avhängigt att barnets rätt till inflytande tillgodoses.

Kunskapsbaserad verksamhet

Strukturerade bedömningsinstrument förekom generellt inte i det granskade materialet. Endast i ett fall återfanns en iRisk om risken att fortsatt uppleva våld. iRisk bör vara av intresse för hela staden eftersom IVO vid flera tillfällen har påtalat att socialtjänsten generellt brister i att bedöma risken för att barnet ska utsättas för fortsatt våld⁵ trots att lagstiftningen kräver detta.⁶

Barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning var tydligt överrepresenterade i det granskade materialet. Mot bakgrund av detta finns starka skäl att systematiskt prioritera kunskap, bemötande och anpassningar kopplade specifikt till verksamheten såväl i myndighetsutövningen som vid utförarsidan.

Helhetssyn och samordning

Barnets situation i skolan är en viktig faktor att väga in i bedömningen kring risk- och skyddsfaktorer då en fullgjord skolgång är bland de viktigaste skyddsfaktorerna.⁷ Utifrån granskningens resultat konstateras att skolsituationen uppmärksammas i en majoritet av ärendena men att fokus också tydligare bör ligga specifikt på kunskapsresultaten. Likaså behöver även behov kopplat till skolsituationen i högre grad vägas in i uppdrag till utföraren och specifikt följas upp vid uppföljning av insats.

När ett barn har kontakt med flera olika samhällsinstanser samtidigt har både socialtjänsten och hälso- och sjukvården en skyldighet att

⁵ IVO (2020) Barn riskerar att bli utan stöd och hjälp, (2021) Vad har IVO sett 2020

⁶ Socialstyrelsen (2016) Våld Handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer

⁷ [Skola och elevhälsa | Uppdrag Psykisk Hälsa \(uppdragpsykiskhalsa.se\)](https://www.sko-halsa.se/uppdrag-psykisk-halsa)

ta initiativ till en samordnad individuell plan (SIP). Utifrån detta är det oroväckande att SIP används i så låg grad. Rutinerna kring SIP uppfattas som väl kända hos de granskade enheterna.

Arbetsbelastning, tidsbrist men också situationen kring pandemin har sannolikt påverkat andelen SIP eftersom den digitala kommunikationen mellan kommun och region inte har fungerat väl. Det var dock positivt att skolan bjöds in till så gott som alla SIP-möten i granskningen.

Effektivitet och tillgänglighet

Cirka 57 % av barnen i aktuella granskningar var kända sedan förut, i ca 30 % av dessa ärenden hade barnet fått insats tidigare och i nuvarande utredning gavs insats i 58 % av fallen. För att barn ska få stöd och skydd i ett tidigt skede är det viktigt att socialsekreterarna har utrymme till att motivera till insats för barn med hög risk för en antisocial utveckling. Resultat från pilotverksamheten

Vällingbyteamets arbetssätt är i detta sammanhang intressant att följa eftersom fokus där ligger på att komma in tidigt, bland annat genom tydligt fokus på relationellt arbete och flexibla lösningar som utgår från individens behov i samarbete med skola, förskola och andra viktiga samverkansaktörer.

Uppföljning

Under 2021 har uppföljning av tidigare granskningar avseende familjevård och ekonomiskt bistånd genomförts, genom en skriftlig uppföljningsenkät.

Familjevård

Farsta stadsdelsförvaltning har beslutat om en tydligare struktur för uppföljningen och dokumentationen av de placerade barnens hälsa. Verksamheten har rent konkret fortsatt arbeta aktivt med umgängesfrågan i samtliga pågående ärenden. Att kunna arbeta på det gedigna sätt med att kartlägga, planera, genomföra, följa upp umgänge som Socialstyrelsen rekommenderar i sitt nyutkomna stödmaterial kräver resurser som familjevården i dagsläget inte kan avsätta fullt ut. Verksamheten arbetar så långt så möjligt på detta sätt, dock skulle familjevården behöva förstärkas med en funktion som kan arbeta mer fokuserat med detta. Enheten anser att det också finns fördelar med att familjevården, som har ett mer övergripande ansvar för vården, inte själv utför alla delar av den, som t.ex. att planera och medverka vid umgänge. Det finns en tanke om att utforska om stadsdelsförvaltningens öppenvård (Familjestödsenheten) skulle kunna utgöra ett utökat stöd till

familjevården i umgängesfrågan och arbeta enligt det koncept/material som Socialstyrelsen rekommenderar.

Familjevården planerar att göra en översyn av de sammanbrott i placeringar som skett vid verksamheten. Syftet är att skapa ett lärande för framtiden för att så långt möjligt undvika sammanbrott.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning har inrättat ”genomförandeplansdagar” med särskilt avsatt tid för att upprätta genomförandeplaner i ärenden som saknar en sådan. Resultatet följs upp regelbundet i syfte att nå målet om genomförandeplan i 100 % av alla aktuella ärenden. Familjevården har infört rubriken ”hälsa” vid journalföring för att på ett enkelt sätt kunna se en röd tråd kring ämnet. Med anledning av att resultatet i granskningen var gott gällande delaktighet har familjevården arbetat med att förvalta det goda arbete som redan gjordes, så som att visa flexibilitet och erbjuda alla barn och ungdomar olika typer av samtal. Arbetet med det digitala verktyget Viewpoint fortsätter.

Norrmalm/Östermalm stadsdelsförvaltning har tagit fram en ny checklista för internkontroll med syfte att säkerställa en rättssäker handläggning av god kvalitet. Att det finns hälsokort och genomförandeplaner i alla ärenden följs upp i samband med individuell ärendegenomgång med ansvarig chef samt vid årlig internkontroll. Familjeenheten deltar i stadens arbete med att ta fram ett digitalt stöd för att öka barns inflytande hos bland annat familjehemsplacerade barn. Familjevården deltar också, tillsammans med familjerätten, i ett pilotprojekt med syfte att implementera barnkonventionen i handläggning. En del i arbetet är att utveckla samtalen med barnen utifrån barnkonventionens principer.

Ekonomiskt bistånd

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning har skapat en checklista för att öka tydligheten i dokumentationen. Checklistan innehåller flera av de punkter som dokumentationen brast avseende i granskningen, bland annat redogörelse av nödprovning och vilket stöd som erbjudits. Enheten har vidare arbetat med gruppen som har svår psykosocial problematik, som har svårt att passa in i organisationen. Avdelningsövergripande workshop med enheterna för vuxen, socialpsykiatri och funktionsnedsättning har hållits för att upprätta ett gemensamt arbetssätt. Arbetssättet sjsätts under hösten 2021 och kommer att följas upp under våren 2022.

Enheten har konstruerat ett eget dokument "förändringsplan boende" med IB4 som mall och anser att detta är till stöd för en kvalitetssäker handläggning, och att plan med delmål blir tydligt för klienten. Enheten skulle önska att staden har en sådan plan som även finns som dokumentmall i Paraplyet.

Skarpnäck stadsdelsförvaltning har fokuserat på arbetet med brukare som bor i akuta boendelösningar. Detta har gjorts bland annat genom samverkan i utvalda ärenden med vuxenenheten. Fokus i dessa ärenden har varit både boendesituation och försörjning. Granskningsresultatet har också lett till att enheten följer upp boendeplaneringar vid förlängning av beslut av fortsatt boende i akuta boendelösningar. Uppföljningar och analys av målgruppens boendeplaneringar görs varje tertiäl. Arbetet med akuta boendelösningar kommer att sättas som ett enhetsmål i enhetens VP 2022.

Ett led i fortsatt utvecklingsarbete kommer också vara att utveckla boendelotsuppdraget. Boendelots kommer att arbeta med akuta boendelösningar. Det kommer även innebära ett praktiskt stöd till brukaren att hitta mer varaktiga boendeformer. Enheten kommer även att utforma checklistor och mallar för boendeplaneringar.

Skärholmens stadsdelsförvaltning har sedan mars 2021 förstärkt bo-teamet med tre socialsekreterare. Teamet består nu av fyra socialsekreterare, en hyresrådgivare samt en bolots. Enheten har tillsammans med vuxenenheten identifierat målgruppen med svårare psykosocial problematik som ofta inte etablerar hållbara kontakter och insatser från andra enheter. Denna målgrupp behöver motivationsarbete och helhetssyn, speciallösningar och samordnade insatser från flera enheter. Bo-teamet har tillsammans med ett team på vuxenenheten bildat en arbetsgrupp som tillsammans satt upp en gemensam indikator och kommer under året att utforma ett särskilt arbetssätt och samverkansrutiner för bättre stöd till målgruppen. Uppstarten för samverkansgruppen var i april och sedan dess har arbetsgruppen träffats regelbundet och även haft gemensamma planeringsdagar. Samverkansrutiner och arbetssätt färdigställs under hösten och ska sedan implementeras på enheten. Att sätta en gemensam indikator med ett gemensamt mål har underlättat samverkan.

Södermalms stadsdelsförvaltning har utifrån vad som framkom i granskningen arbetat med att förtydliga olika delar av handläggningen, så som nödprövning, kortvariga beslut, barnkonsekvensanalyser, intern samverkan och krav på att flytta.

Exempelvis gjordes nyligen en genomgång kring att nödprövning ska göras i samband med avslag och att det ska dokumenteras. Hanteringen av nödprövning ska ingå i introduktionen och i samband med ärendedragning säkerställs att beslut föregåtts av prövning av nöd. Uppföljning av detta sker i samband med internkontroll.

Inom avdelningen pågår också ett arbete med intern samverkan. Avdelningen har biträdandeforum för att lyfta ärenden som kräver samverkan och samarbete. För att skapa större förståelse för kollegornas uppdrag inom de olika enheterna så som vuxen och barn och ungdom kommer det att ordnas gemensamma workshops, forum för uppdragsbeskrivning och diskussioner.

Slutord

Ett återkommande resultat oavsett granskningsområde är att brukare med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning är tydligt överrepresenterade jämfört med normalpopulationen. Mot bakgrund av detta finns starka skäl att inom alla verksamhetsområden i individ- och familjeomsorgen systematiskt prioritera kunskap, bemötande och anpassningar kopplade specifikt till verksamheten såväl i myndighetsutövningen som vid utförarsidan. Enligt en rapport från Riksförbundet Attention⁸ är en vanlig upplevelse hos familjer med barn med NPF att socialtjänsten brister i kunskap och anpassningar. Om insatser inte görs tillgängliga och behoven tolkas fel av socialtjänsten riskerar den enskilde allvarliga konsekvenser, därtill kommer att insatser som inte träffar rätt sannolikt ej heller är effektiva kostnadsmässigt. Socialförvaltningen erbjuder en kostnadsfri digital basutbildning om NPF, riktad till medarbetare inom socialtjänstens samtliga verksamhetsområden. Socialförvaltningen kommer även att erbjuda en fördjupad NPF-utbildning, via föreningen Attention, till stadens familjevårdshandläggare under 2022.

Planering 2022

Socialtjänstinspektörerna kommer under 2022 att fortsätta granska barn och ungdomsvården med fokus på handläggningen av barn i åldern 0-12 år. Granskningen avser hur barns rätt tillvaratas, bl.a. beträffande barns delaktighet, helhetssyn inklusive skolsituationen,

⁸ Riksförbundet Attention (2019) Projekt Familjelyftets rapport del 1

och behov av skydd. Granskningen kommer att utföras vid resterande sex stadsdelsförvaltningar och dokumenteras i en rapport mot slutet av 2022.